

Kinderopvang Bathmen bv
Kinderdagverblijf 'De regenboog'
Buitenschoolse opvang 'De schatkist'
Spoorstraat 9 - 7437 TR Bathmen
Telefoon 0570 542667
Telefax 0570 543676
E- mail kantoor@kinderopvangbathmen.nl
Kamer van Koophandel 08108460

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

en

OUDERBELEID

van de

BUITENSCHOOLSEOPVANG

Kinderopvang Bathmen

Spoorstraat 9
7473 TR Bathmen
Tel: 0570-542667
[www@kinderopvangbathmen.nl](http://www.kinderopvangbathmen.nl)
E-mail : kantoor@kinderopvangbathmen.nl

**Kinderdagverblijf "De Regenboog "
Buitenschoolseopvang " De Schatkist**

Voorwoord	4
Inleiding	5
1 Het pedagogisch beleid	6
1.1 Onze visie op de ontwikkeling van het kind	6
1.2 Onze visie op opvoeden	6
1.3 Onze pedagogische doelstelling	7
2 Pedagogisch handelen	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Het scheppen van ontwikkelingsmogelijkheden en ontwikkelingsgericht werken....	9
2.3 De motorisch (lichamelijke) ontwikkeling	10
2.3.1 De zintuiglijke ontwikkeling	10
2.3.2 De grove en fijne motoriek	10
2.4 De cognitieve (verstandelijke) ontwikkeling	11
2.4.1 De creatieve ontwikkeling	12
2.5 De sociaal-emotionele ontwikkeling	12
2.5.1 De ontwikkeling van identiteit en zelfvertrouwen	12
2.5.2 De omgang met leeftijdsgenootjes	13
2.5.3 De seksuele ontwikkeling	13
2.5.4 Het wennen en afscheid nemen	14
3 De verzorging van kinderen.	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Hygiëne	15
3.2 Gezondheid en ziekte	16
3.3 Veiligheid	17
3.4 Kinderen met een beperking	18
4 Het overbrengen van waarden en normen.	19
4.1 Inleiding	19
4.2 Regels	19
4.3 Belonen en straffen	19
4.4 Omgaan met diversiteit	19
4.4.1 Rolpatronen	20
4.5 Omgaan met emoties	20
5 Accommodatie en pedagogisch maatwerk	21
5.1 Inleiding	21
5.2 Verdeling van de groepen	21
5.3 Binnenruimte	21
5.3 Buitenruimte	22
5.4 Groepsgrootte en Beroepskracht-Kind-Ratio	22
5.5 Afwijken 3 uur per dag Beroepskracht-Kind-Ratio	23
5.6 Elk kind een mentor	23
5.7 Structureel volgen van de ontwikkeling	23
5.8 Beleidsmedewerker en pedagogisch coach	24
5.8.1 De functie pedagogische beleidsmedewerker/pedagogische coach	24
5.9. Scholingsplan	27
6 Het ouderbeleid	28
6.1 Onze visie op de relatie en samenwerking met ouder(s)	28
6.2 De doelstelling van het ouderbeleid	28

7	De dienstverlening aan ouder(s).....	29
7.1	Onze visie op dienstverlening aan ouder(s)	29
7.2	Het beleid voor dienstverlening aan ouder(s).	29
8	De samenwerking met ouder(s).....	30
8.1	Onze visie op de samenwerking met ouder(s)	30
8.2	Het beleid ten aanzien van de samenwerking met ouder(s)	31
9	Ouder(s) en inspraak Reglement	32
9.1	Onze visie op inspraak van ouder(s)	32
9.2	Het beleid ten aanzien van inspraak van ouder(s)	32
10	Bijlagen	34
10.1	Bijlage 1	34
	Afwijking 3 uursregeling Beroepskrachten Kind-Ratio per middag of hele dag.....	34
12	Literatuurlijst	35

Voorwoord

Het is tegenwoordig niet meer vanzelfsprekend dat de man of de vrouw* zich terugtrekt uit het arbeidsproces wanneer er gezinsuitbreiding is gekomen. Een kwalitatieve professionele kinderopvangvoorziening is van wezenlijk belang. Het draagt bij aan de emancipatie van ouder(s)/verzorger(s)* en het bevordert de ontplooiing van zowel de ouder(s) als het kind. Ouder(s) gaan op zoek naar verantwoorde en passende opvang voor het kind, zodat men (parttime) kan blijven werken en/of studeren.

Kinderopvang Bathmen stelt zich dan ook als doel:

“Het creëren van passende en continue vormen van kinderopvang voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar”, waardoor ouder(s) meer mogelijkheden krijgen zich te ontplooien op het gebied van werk, studie en andere bezigheden enerzijds, anderzijds het verruimen van ontwikkelingskansen en leermogelijkheden van kinderen”.

Kinderopvang Bathmen verzorgt opvang door middel van een VVE* kinderdagverblijf, VVE-peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang voor kinderen uit Bathmen en wijde omgeving. Uitgangspunt hierbij is om professionele en kwalitatieve hoogwaardige VVE-opvang te bieden volgens de normen van de Wet Kinderopvang. Om de kwaliteit te behouden, uit te dragen en verder te ontwikkelen is dit pedagogisch beleid als onderdeel van de kwaliteitscriteria van Kinderopvang Bathmen en de overheid dan ook opgesteld samen met de pedagogisch medewerkers* en de ouder(s).

Vanaf 2020 heerst de Covid-19 pandemie en vraagt van ons allen en dus ook van de Kinderopvang de nodige aanpassingen en uitvoering van beleid. De veranderingen en ontwikkelingen volgen wij op de voet, passen dit aan daar waar nodig en communiceren met medewerkers, ouders en kinderen. We volgen daarin de overheid en sturen op het beleid indien dit gewenst is of noodzakelijk is. Daarnaast hebben we een signalerende taak om bedreigingen die door de pandemie ontstaan, indien mogelijk op te acteren ofwel te verwijzen naar de daarvoor bestemde instanties.

Gerrie Vonk-Zwep
Gewijzigd 07-01-2022

- * Daar waar haar staat kunt u ook hem lezen.
- * Daar waar ouder(s) staat kunt u ook verzorger(s) lezen.
- * VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie.
- * Daar waar pedagogisch medewerker staat kunt u ook pedagogisch medewerkster lezen.

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan en het ouderbeleid van de buitenschoolse opvang “De Schatkist” van Kinderopvang Bathmen.

Wij zijn een dienstverlenende instelling en bieden opvang na schooltijd en in de vakantie. De huiselijkheid en kwaliteit staat bij “De Schatkist” centraal, waardoor de kinderen o.a. persoonlijke aandacht en warmte krijgen en zij zich al snel vertrouwd en veilig zullen voelen. “De Schatkist” is gebouwd volgens de "Ata" normen, welke is gevestigd in het kindercentrum aan de Spoorstraat 9 en aan de Looweg 21 gelegen op een kleinschalig bedrijventerrein in het dorp Bathmen.

In deze beleidsplan vindt u een omschrijving van onze motivaties en achterliggende gedachten omtrent handelen op het gebied van pedagogiek en omgang met ouder(s) in de buitenschoolse opvang.

De onderstaande vijf kernwaarden* die wij hanteren zijn:

Het spelenderwijs ontwikkelen* van kinderen staat bij “De Schatkist” centraal in een vertrouwde en veilige omgeving* waarbij wij individuele*, uitdagende* en plezierige vrijetijdsbesteding* op maat bieden.

Op de bovenverdieping van gebouw 1 en het gehele gebouw 2 van het Kindcentrum is er plaats voor 70 kinderen die opgevangen kunnen worden in drie basisgroepen met een maximale opvang van 20 kinderen. Voor de inzet van de beroepskracht-kindratio (BKR) volgt en wij de wettelijke kinderen leidster-ratio. (Zie 5.4).

De ruimten zijn gezellige en veilige ruimten volgens de normen van de Wet. Een van de ruimten is ingericht als “Atelier”.

De groepssamenstelling is horizontaal en op de rustige dagen t.w. woensdag- en vrijdagmiddag verticaal. De kinderen zijn onderverdeeld in een eigen basisgroep met leeftijdsgenootjes. De opvang wordt verzorgd door gekwalificeerde en vaste pedagogisch medewerkers en ondersteunend personeel volgens de beroepskwalificaties welke beschreven staan in de CAO Kinderopvang en zijn in bezit van een verklaring omtrent gedrag. Het opleidingsniveau van de beroepskrachten is minimaal SPW3, SPW4, Hbo en universitair niveau met Nederlands als voertaal. Naast de beroepskrachten zijn er ook stagiaires welke boventalig zijn. Kinderopvang Bathmen heeft voor stagiaires een leerplaats-erkenning van SBB (voormalige Calibris) en een stageprotocol met taken en begeleiding voor verschillende opleidingsniveaus.

Met dit pedagogisch beleidsplan willen wij onze visie, motivatie en werkwijze kenbaar maken aan ouder(s), nieuwe medewerkers, stagiaires, bedrijven, instellingen, kinderopvanginspectie en de GGD.

Kort samengevat kunt u in dit beleidsplan het volgende vinden:

- De visie van de kinderopvang met betrekking tot het pedagogisch beleid en de hieruit afgeleide doelstelling;
- De door ons gegeven richtlijnen voor het pedagogisch handelen met de daarbij behorende randvoorwaarden;
- Ons ouderbeleid.

1 Het pedagogisch beleid

1.1 Onze visie op de ontwikkeling van het kind

Er zijn verschillende visies mogelijk op de ontwikkeling van een kind. Sommigen gaan ervan uit dat de aangeboren aanleg van het kind bepalend is voor de richting waarin het kind zich zal gaan ontwikkelen. Anderen denken dat voor de ontwikkeling juist het milieu waarin het kind zich bevindt, bepalend is.

Wij gaan van de stelling uit dat ieder kind een basisplan/blauwdruk (Nature) voor het leven in zich heeft, maar dat dit basisplan nog moet worden ingekleurd (Nurture) en dit kan ons inziens op vele manieren. Onze visie op opvoeden van de individuele aanleg van het kind en de omgevingsfactoren spelen naar ons idee dan ook een belangrijke rol in het totale ontwikkelingspatroon. Bij de ontwikkeling van het kind is de rol en het handelen van de opvoeder(s) en de totale omgeving (community) dan ook van essentieel belang.

1.2 Onze visie op opvoeden

Onze visie op het opvoeden van het kind hangt nauw samen met onze visie op de ontwikkeling. Het feit dat wij denken dat de invloed van de omgevingsfactoren medebepalend is voor de ontwikkeling van het kind, houdt in dat ook (mede)opvoeders hierin een rol spelen. De interactie (sensitief en responsief) tussen het kind en de pedagogisch medewerker is dus één van de factoren die de ontwikkeling beïnvloedt.

Om een goede individuele ontwikkeling van het kind te waarborgen, is een sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig. De buitenschoolse opvang biedt die veiligheid en dat vertrouwen door middel van begeleiding en stimulering van het kind in een harmonieuze omgeving. Onze opvang is organisatorisch kleinschalig van opzet, zodat de vaste pedagogisch medewerkers tijd hebben om de kinderen op hun eigen groep professioneel, individueel en gestructureerd aandacht te geven. Daardoor zal het kind zich al snel vertrouwd voelen in de groep.

Onder opvoeden verstaan we het begeleiden van het kind in de ontwikkeling tot zelfstandigheid en volwassenheid. Niet alleen ouder(s) voeden een kind op, maar ook de pedagogisch medewerkers kunnen hierin een rol spelen. De pedagogisch medewerkers brengen een kind ook basisvaardigheden, waarden en normen bij. Hierbij is het belangrijk om aan te sluiten bij de individuele aanleg en de behoeften en wensen van elk kind en zijn ouder(s). Ouder(s) hebben hun eigen opvattingen over opvoeden. Daardoor hebben zij ook bepaalde verwachtingen en wensen met betrekking tot de opvang van hun kind(eren). Het is van belang voor de opvoeders en het kind, dat de opvoeding thuis en op de buitenschoolse opvang zoveel mogelijk op elkaar zijn afgestemd. Op die manier kan het kind zich zo stabiel mogelijk ontwikkelen.

1.3 Onze pedagogische doelstelling

“Onze pedagogische doelstelling is de kinderen, die middels onze buitenschoolse opvang worden opgevangen, de mogelijkheid te bieden zich optimaal en veilig te ontwikkelen binnen deze maatschappij. Wij willen ruimte bieden aan de sociale-*, emotionele-* en persoonlijke ontplooiing* van elk individueel kind en tegelijkertijd het kind op de hoogte brengen van waarden en normen *”.

Kinderopvang Bathmen wil dat het kind in de opvang ondersteund wordt door gekwalificeerde beroepskrachten, zodat het in staat is zich te handhaven op een manier waarbij het tevreden is met zichzelf, maar waarbij ook respect is voor een ander.

Uit bovengenoemde doelstelling hebben we uitgangspunten geformuleerd. Aan de hand van deze uitgangspunten gaan wij verder in op hoe wij onze pedagogische doelen vormgeven en hiermee verantwoorde kwaliteit bieden en daarbij rekening houdend met de ontwikkelingsfasen van het kind.

Uitgangspunten:

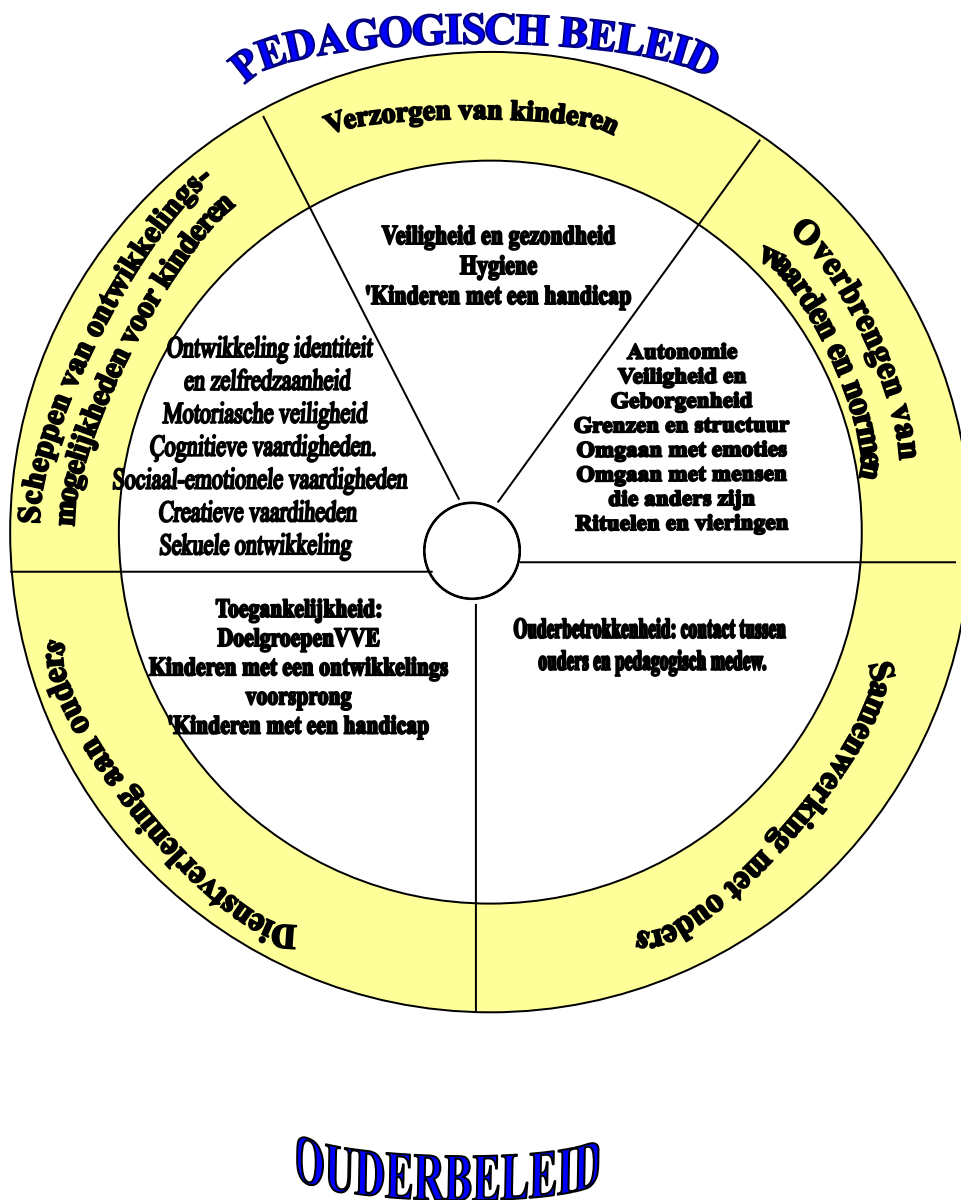
- Opvoeden met een gevoel van eigenwaarde:
Kinderen worden op sensitieve en responsieve manier benaderd, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.
- Stimuleren in hun ontwikkelingsfase:
Kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taal-, reken- en creatieve vaardigheden, om kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.
- Ontwikkelen van sociaal gevoel bij kinderen en reflecteren van eigen gedrag;
Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, om hiermee kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.
- Kennis laten maken met andere waarden en normen en die te leren respecteren;
Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

* In de Wet Kinderopvang zijn de vier* pedagogische doelen van (Riksen-Walrave) opgenomen als definitie van ‘verantwoorde kinderopvang’.

2 Pedagogisch handelen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk hebben wij de verschillende uitgangspunten voor het pedagogisch beleid uiteengezet. Deze uitgangspunten hebben we hieronder schematisch weergegeven. Aan de hand van het schema is te zien welke punten van belang zijn voor de ontwikkeling en de verzorging van het kind.

2.2 Het scheppen van ontwikkelingsmogelijkheden en ontwikkelingsgericht werken

Een belangrijk aandachtsgebied binnen het pedagogisch beleid is het scheppen van ontwikkelingsmogelijkheden voor kinderen. Ontwikkelingsgericht werken is dan ook de manier waarop Kinderopvang Bathmen met de kinderen omgaat en stelt hierbij de interesses, behoeften en ontwikkeling van de kinderen centraal. Kinderopvang Bathmen wil kansen creëren voor kinderen en hen uitdaging bieden in een rijke-, leer- en speelomgeving. Bij kinderen in de leeftijd tot 13 jaar vinden een aantal ontwikkelingen plaats. Door een groeispurt verandert het lichaam van het kind. Kinderen maken zich in deze periode ook steeds meer los van volwassenen. Kinderen willen aan de ene kant zelfstandigheid. Dit uit zich in het maken van eigen keuzes. Aan de andere kant hebben ze nog grote behoefte aan genegenheid en duidelijkheid. Een kind heeft dan ook ruimte nodig om zijn eigen identiteit te ontwikkelen. Die ruimte moet het kind krijgen. Wij bieden dan ook allerlei activiteiten aan om deze ontwikkelingen te stimuleren.

Naast activiteiten samen met een volwassene, heeft een kind op deze leeftijd ook een toenemende behoefte om buiten het gezichtsveld van een volwassene te spelen. In deze leeftijdsgroep leren kinderen meer en meer omgaan met een voor hen toegenomen verantwoordelijkheid.

De ontwikkeling van kinderen is te verdelen in drie gebieden:

- De motorisch (lichamelijke) ontwikkeling; de ontwikkeling van de zintuigen en de grove en fijne motoriek;
- De cognitieve (verstandelijke ontwikkeling); ontwikkeling van taal en denken;
- De sociaal-emotionele ontwikkeling: o.a. de omgang met leeftijdsgenootjes, de ontwikkeling van het zelfvertrouwen, evenals de identiteit en de ontwikkeling van de seksualiteit.

De bovengenoemde gebieden worden in hoofdstuk 2 verder uiteengezet.

Het verdelen van de ontwikkeling van kinderen in afzonderlijke gebieden is natuurlijk heel kunstmatig, het kind is immers één geheel. De verwevenheid bij jonge kinderen is groot.

Kinderen kunnen zich optimaal ontwikkelen als ze zich vrij en vertrouwd voelen, nieuwsgierig zijn en zelfvertrouwen hebben. De pedagogisch medewerkers speelt hierbij een belangrijke rol.

De pedagogische medewerkers houden rekening met het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Zij volgen de ontwikkeling van de kinderen en afhankelijk van de situatie hebben ze een begeleidende, stimulerende of informerende functie naar het kind toe.

Hierbij volgen we zeven uitgangspunten van Ontwikkeling en Werken:

- Werken vanuit wat kinderen kunnen.
- Een kind ontwikkelt zichzelf in relatie tot anderen.
- Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo.
- Activiteiten, die kinderen aanspreken en uitdagen, stimuleren de ontwikkeling van een kind.
- De ontwikkeling vindt plaats binnen een sociaal-culturele context kinderen leren rekening houden met elkaar en respect te hebben voor elkaar.
- De pedagogisch medewerker speelt adequaat in op de behoefte en mogelijkheden van ieder kind.
- Sociale contacten en met elkaar communiceren zijn onmisbaar bij de ontwikkeling.

2.3 De motorisch (lichamelijke) ontwikkeling

2.3.1 De zintuiglijke ontwikkeling

De ontwikkeling van de zintuigen speelt een belangrijke rol in het leren herkennen van mensen en dingen en in het bewust worden en onderscheiden van verschillen. Alle zintuigen doen daarbij mee: door te zien, te horen, te voelen en betasten, te ruiken en te proeven ontdekt en ervaart een kind de wereld om zich heen en leert het zijn eigen lichaam kennen (exploreren*).

Voor het kind zijn er vele mogelijkheden en manieren waarop een pedagogisch medewerker de zintuiglijke ontwikkeling kan stimuleren en ondersteunen. Zij speelt hierin een actieve rol. Het kind wordt regelmatig aangemoedigd door de pedagogisch medewerker iets goed te bekijken, te beluisteren of te betasten. De dingen worden bij naam genoemd en situaties worden uitgelegd. Zo wordt er over allerlei nieuwe dingen en ontdekkingen gepraat.

2.3.2 De grove en fijne motoriek

Het lichaam van het kind verandert in de leeftijdsfase van vier tot dertien jaar snel. Beheersing van lichamelijke vaardigheden maakt een kind zelfverzekerder. Bovendien heeft een goede lichamelijke ontwikkeling ook gevolgen voor andere aspecten van de ontwikkeling, zoals een cognitieve ontwikkeling.

De fijne motoriek omvat “kleine bewegingen” die goede coördinatie tussen ogen en handen vereisen. Naar mate kinderen ouder worden gaan ze steeds beter en complexer bewegen. Kinderen zijn in deze leeftijdsfase enorm energiek en gevoelig voor competitie. Door het plezier in deze activiteiten, krijgen ze meer vertrouwen in hun vermogen om te bewegen. Kinderen hebben de tijd en ruimte nodig om hun vaardigheden in bewegen te ontwikkelen. Ze doen dit door allerlei bewegingen uit proberen, met andere kinderen te spelen en door andere kinderen en volwassenen na te doen. Door het zien van bewegingen, die ze zelf nog niet kunnen uitvoeren, bereiden ze zich als het ware voor op latere bewegingen. Bewegen is een van de vele manieren waarop het kind hun gevoelens, gedachten en ervaringen kunnen overbrengen.

Er is een verschil merkbaar tussen bijvoorbeeld jongens en meisjes, de jongste kinderen en de oudste kinderen. Uit onderzoek blijkt dat jongens bewegelijker zijn dan meisjes. Ze bewegen meer en houden van dollen. En de liefde voor bewegen komt ook terug in het gedrag. Meisjes daarentegen ontwikkelen sneller een fijnere motoriek.

Het bewegen gaat ze allemaal wat gemakkelijker af als ze ouder zijn. Ze rennen beter, kunnen tempo versnellen en afremmen, een scherpe bocht nemen zonder te vallen lukt nu meestal wel en ze springen met beide benen hoger van de grond. De buitenschoolseopvang biedt kinderen door het scheppen van de juiste condities en situaties de mogelijkheid om de ontwikkeling van de grove en de fijne motoriek te ontwikkelen, voor zowel jongens als meisjes. Dit door diverse materialen, speelgoed en voldoende lichaamsbeweging voor de juiste leeftijd aan te bieden, zowel binnen als buiten.

Op elk moment van de dag kunnen kinderen dan ook naar buiten vanaf de basisgroepen. Er kan gespeeld worden op de buitenspeelplaats, overdekte speelplaats en of de “Kuiperij speelplaats”.

*Exploreren: een kind leert en ontwikkelt nieuwe vaardigheden door zelf-geïnitieerde interacties met zijn of haar omgeving, interacties die herhaald, uitgebreid en verfijnd worden.

2.4 De cognitieve (verstandelijke) ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling heeft o.a. betrekking op de ontwikkeling van taal en rekenen. Zowel begrijpen, spreken, en het denken. Het kind moet begrip en inzicht verwerven door informatie uit de omgeving te ordenen, te onthouden, toe te passen en te combineren met nieuwe situaties. Taal en denken, rekenen en denken zijn nauw met elkaar verbonden.

Taal is een belangrijke functie om inzicht te krijgen in de wereld om je heen (sociale ontwikkeling), om uitdrukking te geven aan gevoelens en behoeften (emotionele ontwikkeling) en is het middel dat toegang verschaft tot een gemeenschappelijke denkwereld (denkontwikkeling).

Taalgedrag kan gesplitst worden in verschillende onderdelen:

- Passieve taalkennis (de taal die het kind wel begrijpt en verstaat, maar zelf nog niet spreekt).
- Actief taalgebruik (de taal die het kind zelf spreekt):
- Spontaan actief taalgebruik (alles wat het kind zelf zegt),
- Uitgelokt actief taalgebruik (alles wat het kind zegt als reactie op wat een ander zegt).

Het is daarom dan ook van belang om de optimale voorwaarden voor de ontwikkeling van de taal en spraak te creëren. De omgeving van het kind is hierbij van groot belang voor de taalontwikkeling. Kinderen gaan praten omdat ze in een omgeving verkeren waar met en tegen hen gepraat wordt. Volwassenen spelen daarbij een belangrijke rol. Voor een snelle taalverwerving van het kind is het van belang dat wat de vader, de moeder en de pedagogisch medewerker tegen hem zegt, aansluit bij het gedrag en de activiteiten.

De pedagogisch medewerker reageert op de taaluitingen en de vragen en verhalen van het kind door allerlei dagelijkse situaties van het kind en gebeurtenissen met het kind te bespreken, stimuleert de pedagogisch medewerker de cognitieve ontwikkeling.

De pedagogisch medewerker helpt zodoende het kind oorzaak- en gevolgrelaties te begrijpen. Ook stelt de pedagogisch medewerker zelf vragen. Benoemt en legt uit, zodat het kind uiteindelijk zelf kan verwoorden wat er gebeurd is, waarom, wanneer en hoe het gebeurde.

Door een beroep te doen op het vermogen (denkontwikkeling) van het kind om zelf een oplossing te zoeken (executieve vaardigheden*), helpt de pedagogisch medewerker het kind steeds een stapje verder in zijn of haar ontwikkeling.

Hulpmiddelen die de pedagogisch medewerker gebruiken en vaardigheden om de cognitieve vaardigheden spelenderwijs (veelal spontaan) te ontwikkelen zijn in ruime mate aanwezig.

Denkend hierbij aan de methode Piramide en de kennis over: Zo word je een echte groeimindset pedagogisch medewerker, zo geef je de juiste mindset complimenten <http://platformmindset.nl/>, video's met thema's, constructiematerialen, spellen zoals memorie, smartgames voor extra uitdagingen, spelletjes of loose-parts voor bijvoorbeeld seriëren en kwalificeren worden door de pedagogisch medewerker(s) spelenderwijs ruim aangeboden zowel binnen als buiten.

Dit gebeurt met bijvoorbeeld spellen, constructiemateriaal, zoals KNEX en (spel)computers. Ook zijn er boeken voor alle leeftijdsniveaus of interesses en wordt bij een groot aantal boeken het AV-niveau aangegeven, zodat het kind zelf een boek kan pakken dat past bij zijn /of haar leesniveau.

Kinderen vinden het ook leuk om spelletjes te spelen op de computer. De kinderen hebben inspraak in de keuze van de spellen, welke op leeftijd worden aangeboden door de pedagogisch medewerker(s) en zijn er afspraken over de tijden en de duur van het spelen op de computer.

Naarmate de kinderen ouder worden, kunnen ze regelmatig huiswerk meekrijgen van school. Op “de Schatkist” is er de mogelijkheid om in rustige ruimte huiswerk te maken.

Het **executieve denkvermogen is een verzamelnaam van denkprocessen (functies) in het brein die belangrijk zijn voor het denken (cognitie) en het uitvoeren (executie) van sociaal, efficiënt en doelgericht gedrag.

2.4.1 De creatieve ontwikkeling

Met activiteiten die gericht zijn op de creativiteit van een kind draagt een pedagogisch medewerker bij om een kind te leren zich uit te drukken naar zijn persoonlijke aard. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van zang, dans, muziek en beeldende vorming zoals tekenen en knutselen. In de groep(en), buiten, in de BSO-ruimte, of “Atelier” is ruimte en materiaal aanwezig om regelmatig creatieve activiteiten te ontplooiën. Er is in een jaarplan met thema’s aanwezig met als rode lijn het programma van Piramide. Daarin is er ruimte om naar behoefte extra activiteiten te ontplooiën door de kinderen zelf, of samen met de pedagogische medewerker ofwel onderwerpen die op dat moment actueel zijn. Alle ouder(s) van de BSO-kinderen worden op de hoogte gebracht van het thema waar de kinderen de komende weken aan gaan werken. Het thema wordt ook gepresenteerd bij de ingang van de BSO. Op deze presentatierail kunnen de ouder(s) zien waar de kinderen mee bezig zijn. Per juni 2021 wordt voor de ouder(s) het ouderportal van KidsKonnnect geïntroduceerd en krijgen ouder(s) bijzonderheden/wetenswaardigheden, de thema’s leuke momenten en foto’s van de mentor/pedagogisch medewerker over hun eigen kind in hun eigen ouderportal gestuurd. Daarnaast worden er regelmatig Facebook/Instagram berichten van de activiteiten geplaatst. Een thema wordt uitgediept bijvoorbeeld door middel van een creatieve bezigheid, een lied, een toneelstukje, een bezoek buiten het BSO enzovoort. In de thema periode wordt in de BSO-ruimten alles verzameld wat de kinderen hebben gemaakt ofwel verzameld. Daarnaast is er ruimte om naar behoefte extra activiteiten te ontplooiën, door de kinderen zelf of samen met de pedagogisch medewerker(s).

2.5 De sociaal-emotionele ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling omvat aan de ene kant de groei in kennis en vaardigheden in de omgang met anderen en aan de andere kant betreft het de ontwikkeling als individu: de groei in zelfbewustzijn (identiteit) en zelfvertrouwen. Ook is de seksuele ontwikkeling een belangrijk onderdeel van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het aanleren van sociaal gedrag is essentieel voor iedereen om zich staande te kunnen houden in de samenleving. Het is belangrijk dat kinderen leren dat iedereen van gelijke waarde is en dat men elkaar, met alle verschillen die er zijn, moet accepteren zoals men is.

Ons uitgangspunt is dat wij de kinderen een veilige en vertrouwde omgeving aan willen bieden, waarin zij zich kunnen ontwikkelen tot individuele en toch ook sociaal denkende en voelende mensen.

2.5.1 De ontwikkeling van identiteit en zelfvertrouwen

De sociale ontwikkeling gaat gelijk op met een groeiend ik-besef van het kind. Geleidelijk aan wordt het kind zich ervan bewust dat het een afzonderlijk persoon is, die verschilt van ieder ander, met een eigen lichaam, gevoelens, ideeën en relaties. Een pedagogisch medewerker die positief ingaat op het kind bevordert zijn ik-gevoel; het kind mag zijn zoals het is. De pedagogisch medewerker besteedt aandacht aan de persoonlijke verhalen van het kind. Zij leeft mee met het kind door met hem te praten over diverse belevenissen.

De pedagogisch medewerker stimuleert het kind eigen keuzes te maken, bijvoorbeeld bij het kiezen van spelmaterialen en het zich uiten. Soms is een kind bang, boos of verdrietig, het hoort er allemaal bij en het is belangrijk dat een kind zich niet hoeft in te houden als het dan eens moet huilen. De pedagogisch medewerker verwoordt de gevoelens van het kind als ze merkt dat het kind moeite heeft deze te uiten. Haar interesse in het kind en de waardering die ze laat horen, stimuleert het zelfvertrouwen van het kind.

De pedagogisch medewerker moedigt het kind ook aan in zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Dat wat het kind zelf wil proberen of al kan, mag het ook zelf doen. Dit geldt voor allerlei activiteiten als eten en drinken, handen wassen en toiletbezoek.

Al deze dagelijkse bezigheden, die het kind samen met anderen of alleen uitvoert, dragen bij aan de groei als individu en als sociaal wezen.

2.5.2 De omgang met leeftijdsgenootjes

Een onderdeel van de sociale ontwikkeling van een kind is het beseft dat er een onderscheid (diversiteit) is tussen jezelf en een ander(en). Door de omgang met anderen groeit de ervaring en het beseft dat de ander(en) ook een "ik" is met eigen gevoelens en ideeën.

Ten aanzien van de sociaal-emotionele ontwikkeling vinden wij het van belang aandacht te besteden aan 'het met elkaar rekening houden', aardig zijn voor elkaar, het samenspelen, het verwerken van emoties, conflicten op te lossen en te verzoenen, op je beurt te wachten, te helpen en het ontwikkelen van het zelfgevoel.

De pedagogisch medewerker leert het kind rekening te houden met een ander. Ze leert het kind te delen, samen te spelen, op de beurt te wachten en te helpen. Het kind moet zoveel mogelijk zelf kunnen aangeven wat het bezighoudt. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het kind spelenderwijs vertrouwd raakt met de regels en afspraken die in de groep gelden. Met de kinderen wordt dan ook op gezette tijden de gedragsregels/afspraken opgesteld. Denkend hierbij aan bijvoorbeeld niet pesten, elkaar niet duwen, aardig zijn voor elkaar enz.

2.5.3 De seksuele ontwikkeling

Rond het vierde jaar wordt het kind zelfstandiger en gaat het beseffen dat het een persoon is, met een eigen lichaam en een eigen wil. Het raakt in deze periode geïnteresseerd in hoe het eigen lichaam voelt en hoe het eruit ziet. Het kind is heel lichamelijk ingesteld en betast het eigen lichaam. Ook andere kinderen worden interessant. Openlijk of stiekem wordt bijvoorbeeld doktertje gespeeld.

De seksuele ontwikkeling verloopt geleidelijk, in fasen. De aandacht wordt hierbij telkens op een ander lichaamsdeel gericht. De emotionele ontwikkeling hangt hier sterk mee samen. Als het kind zich niet prettig voelt kan het altijd terugvallen op vertrouwd gedrag, zoals duimzuigen. De pedagogisch medewerker laat het kind grotendeels zijn eigen gang gaan bij het ontdekken van het eigen lichaam, omdat dit iets van het kind zelf is. Soms is het echter nodig om grenzen te stellen, met name in de omgang met andere kinderen. Ook is het belangrijk dat het kind grenzen aanleert in het openlijk laten zien van het blote lichaam, omdat dit niet in elke situatie kan. De pedagogisch medewerker zal zodanig ingrijpen, dat het bij het kind geen schuld- of schaamgevoel achterlaat.

Bij de seksuele opvoeding is het belangrijk te realiseren dat deze sterk samenhangt met de waarden en normen uit de eigen cultuur. Het is bijvoorbeeld niet in elke cultuur gebruikelijk om kinderen met warm weer in hun blootje rond te laten lopen. De pedagogisch medewerker van de buitenschoolse opvang zal hieromtrent duidelijk afspraken maken met de ouder(s).

2.5.4 Het wennen en afscheid nemen

2.5.4. Wennen

Als een kind voor het eerst op de buitenschoolse opvang is, is het zowel voor het kind, de ouder(s) en de pedagogisch medewerker wennen. Voor het kind afhankelijk van de leeftijd en ervaringen van het gescheiden zijn van de ouder(s), zal de wenperiode vlot of minder vlot verlopen. Het kind krijgt veel nieuwe indrukken te verwerken. Er zijn vreemde oudere kinderen en pedagogisch medewerkers. De omgeving is anders, er is een andere indeling en het eten is anders als het vertrouwde van thuis.

Goede samenwerking en overleg tussen de ouder(s) en pedagogisch medewerker zijn in deze fase dan ook van cruciaal belang. Overleg en uitwisseling van informatie, soms over hele kleine dingen die toch heel wezenlijk zijn voor het kind, zijn dan van het grootste belang. Met deze informatie kan de buitenschoolse opvang aansluiten bij de gewoonten van thuis.

Bij de start van de opvang als het kind niet op het KDV heeft gezeten, maken de ouder(s) en de pedagogisch medewerker afspraken over het wennen van het kind. Het kan voor een kind dat moeite heeft met afscheid nemen, prettig zijn als één van de ouder(s) bijvoorbeeld aan het begin van de opvangtijd een half uurtje blijft. Afhankelijk van de duur van de opvang kan de ouder na een aantal uren, in overleg met de pedagogisch medewerker bekijken of het kind wel of niet eerder opgehaald wordt. Dit is uiteraard afhankelijk van de mogelijkheden die de ouder(s) hebben en hoe het kind reageert.

Komt het kind na zijn vierde verjaardag van het kinderdagverblijf, dan kan het kind vooraf ter gewenning al af en toe naar de BSO. Veelal gaat het kind dan met leeftijdsgenootjes naar de BSO om daar met de grotere kinderen te spelen en te eten. Ook de mentor pedagogisch medewerker van de kinderdagverblijfgroep heeft hierin een stimulerende rol en zal het kind naar de BSO begeleiden zowel mondeling als schriftelijk met toestemming van ouder(s).

2.5.4.1 Afscheid nemen

Soms willen ouder(s) liever geen duidelijk afscheid nemen. Ze zijn bang dat het kind gaat huilen en zich aan hen vast gaat klampen, of misschien vinden ze het zelf wel moeilijk om weg te gaan. Toch vinden wij het belangrijk dat de ouder(s) duidelijk afscheid nemen van het kind. Het kind weet dan dat zijn vader of moeder weggaat en als pedagogisch medewerker kan men dan het kind vertellen wanneer ze weer terugkomen.

De volgende aandachtspunten vinden wij op de buitenschoolse opvang belangrijk voor het wennen en afscheid nemen:

- Een goed contact tussen de ouder(s) en pedagogisch medewerker is essentieel
- De pedagogisch medewerker is op de hoogte van de wetenswaardigheden van het kind.
- Het is heel belangrijk om goede afspraken te maken.
- Er wordt duidelijk afscheid genomen van de ouder(s). Bijvoorbeeld: de pedagogisch medewerker zwaait samen met het kind de ouder uit.
- De ouder(s) mag altijd bellen om te horen hoe het gaat.

3 De verzorging van kinderen.

3.1 Inleiding

Een goede verzorging van de kinderen vormt een basisvoorwaarde voor goede kinderopvang. Daarom besteden de pedagogische medewerkers ruim aandacht aan het lichamelijke welzijn van de kinderen. Bij deze verzorging spelen lichamelijke veiligheid, hygiëne en het in stand houden en bevorderen van de gezondheid van het kind een belangrijke rol.

3.2 Hygiëne

In 2020 en 2021 vraagt Covid-19 van alle betrokkenen rondom de kinderen acties en betrokkenheid. We volgen en realiseren het beleid van de Overheid en de Brancheorganisatie. Medewerkers, kinderen en ouder(s) worden van de richtlijnen op de hoogte gebracht en worden voorzien van informatie (OneDrive en Konnect).

Kinderen zijn nog bezig met het opbouwen van hun weerstand en zijn daardoor vatbaar voor allerlei ziekten. Om kinderen te beschermen dragen de pedagogische medewerkers extra zorg voor een goede hygiëne.

Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen worden zij gestimuleerd tot eigen lichaamsverzorging. Een goede hygiëne biedt bescherming tegen eventuele infecties/virus. Daarnaast voelt een kind zich prettiger als het schoon en droog is.

Wij letten daarom op de volgende zaken ten aanzien van de persoonlijke hygiëne van de kinderen:

- handen en monden worden voor en na het eten gewassen;
- zo nodig worden vieze en zeker natte kleding vervangen.

We geven de voorkeur aan het gebruik van papieren zakdoeken of tissues; bij het gebruik van washandjes en zakdoeken wordt voor elk kind een eigen exemplaar gebruikt. De handdoeken worden regelmatig per dag verschoond.

Het spreekt voor zich dat de pedagogisch medewerker zelf ook aandacht besteden aan hun persoonlijke hygiëne.

Ten aanzien van de hygiëne in de groepen vinden wij het belangrijk dat er iedere dag stof gezogen wordt in de groepen.

Verder wordt er aandacht besteed aan:

- gladde vloeren; deze wordt regelmatig gedweild en gezogen;
- er wordt zeer regelmatig stof afgenomen;
- de toiletten worden dagelijks schoongemaakt;
- regelmatig wordt het speelgoed schoongemaakt;
- de groepsruimten wordt dagelijks gelucht d.m.v. natuurlijke ventilatie en door middel van centrale afzuiging;
- hygiënische spray voor tafels;
- frequent handen wassen;
- handen wassen na het buiten spelen.

Kinderopvang Bathmen maakt voor elke ruimte gebruik van dagelijkse en wekelijkse schoonmaakschema's.

3.2 Gezondheid en ziekte

In 2020 en 2021 vraagt Covid-19 van alle betrokkenen rondom de kinderen acties en betrokkenheid. We volgen en realiseren het beleid van de overheid en de brancheorganisatie. Medewerkers, kinderen en ouder(s) worden van de richtlijnen op de hoogte gebracht en worden voorzien van informatie (OneDrive en Konnect).

Kinderopvang Bathmen wil zorgdragen voor een goede gezondheid van de kinderen en heeft voor werken aan een Gezonde Kinderopvang een gecertificeerde coach.

Naarmate de kinderen jong zijn, ze kwetsbaarder zijn. We willen een omgeving creëren waarin gezondheidsrisico's worden onderkend en het handelen van ouder(s) en pedagogisch medewerker(ster) erop gericht is om ziektes te voorkomen.

De buitenschoolse opvang heeft per ruimte een risico-inventarisatie gezondheid gemaakt, welke in ieder geval om het jaar, per risico of bij verandering wordt aangepast. Hiermee worden grote en kleine risico's onderkend en zo nodig maatregelen getroffen. Er wordt getracht de risico's te vermijden ofwel ze worden verholpen door een product/situatie te wijzigen, ofwel het gedrag te veranderen of gedrag aan te leren betreffende situaties van zowel de kinderen als de pedagogisch medewerker(s).

Voor de gezondheid zijn voor de aanpak, werkafspraken/huisregels vastgelegd. Helaas kunnen ziektegevallen niet altijd voorkomen worden, denkend bijvoorbeeld aan: bacteriën, virussen en luizen welke kinderen bij zich dragen. Als er een besmettelijk ziekte/gezondheidsrisico heerst op het kinderdagverblijf, wordt dit zo spoedig mogelijk gemeld. De digitale protocollen van de GGD wordt hieromtrent gevolgd.

1. https://www.ggdijsselland.nl/fileadmin/Bestanden/IZB/Infectieziektenschema_GGD_IJsselland_-_november_2015_website.pdf
2. https://www.ggdijsselland.nl/fileadmin/Bestanden/Scholen_en_kindercentra/Ziektebeelden_BSO_KDV_PSZ_2018.pdf
3. https://www.ggdijsselland.nl/fileadmin/Bestanden/Scholen_en_kindercentra/Binnen-en_buitenmilieu_voor_kdv_psz_en_bso.pdf
4. <https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/kdv-psz-bso>

Indien nodig weert de buitenschoolse opvang het besmette kind met het gezondheidsrisico, zodat de andere kinderen ofwel de pedagogisch medewerkers niet besmet worden. Jaarlijks krijgen pedagogisch medewerkers de mogelijkheid zich te vaccineren voor de griep. Dit voorkomt eventuele kruisinfecties. Naast besmetting kunnen kinderen ook blootgesteld worden aan een ongezonde binnenlucht, zonnebrand, stof enz. De groepen worden regelmatig gemeten middels een CO2 meter zodat acties ondernomen kunnen worden zoals bijvoorbeeld extra ventileren.

Belangrijk bij het ontwikkelen van een goede gezondheid is voldoende beweging en frisse lucht. Wij gaan dan ook regelmatig met de kinderen naar buiten of geven gelegenheid om buiten te spelen op onze buitenspeelplaats. Oudere kinderen kunnen zelfstandig vanuit de leefruimte naar buiten. Hier bestaat natuurlijk de mogelijkheid dat een kind door bijvoorbeeld in de zandbak te spelen, vies en nat wordt. De ouder(s) geven dan ook reservekleding mee, om te voorkomen dat een kind een hele dag in natte kleren moet lopen. Zo worden er ook indien nodig pantoffels of laarzen meegegeven. Alle kleding wordt ongewassen weer meegegeven aan de ouder(s).

Daarnaast wordt ook voor voldoende rust gezorgd. Het is belangrijk dat er voldoende rustige momenten op een dag zijn, omdat kinderen zich daar prettig bij voelen en beter functioneren. De pedagogisch medewerker(ster) bevordert dit door:

- het scheppen van een rustige omgeving;
- een eigen speelhoekje te creëren voor de oudere kinderen;
- rustige activiteiten aan te bieden.

Als een kind ziek is heeft het meer aandacht nodig en heeft het de veiligheid van een vertrouwd persoon nodig. Wij gaan ervan uit dat een ziek kind zich thuis het prettigst voelt. Wanneer een kind ziek is (of wordt) worden de ouder(s) hiervan op de hoogte gebracht. Als het mogelijk is proberen wij zieke kinderen op de eerste werkdag van de ouder(s)/ verzorger(s) bij ons te houden. Tijdens deze Covid-19 pandemie volgen we de beslisboom van de overheid en zijn medewerkers en ouders hierover geïnformeerd (OneDrive en Konnect)

In sommige gevallen kan het nodig zijn medische hulp in te roepen, dan zullen als eerste de artsen uit Bathmen benaderd worden. Uiteraard worden dan de ouder(s) onmiddellijk in kennis gesteld. Daarom is het noodzakelijk dat de pedagogisch medewerker(ster) altijd weten waar de ouder(s) te bereiken zijn.

Kinderen die bij ons worden opgevangen dienen alle inentingen, die door het consultatiebureau worden voorgeschreven, te krijgen.

Voor een goede gezondheid moet ook de voeding van de kinderen gezond en voedzaam zijn. Gezond eten volgens de Schijf van Vijf kan immers ziekte en stoornissen voorkomen. De buitenschoolse opvang geeft de kinderen goede, verantwoorde en afwisselende voeding, zoals tarwebrood, melkproducten, kaas, vleeswaren en appelstroop. Er is altijd volop vers fruit en groente aanwezig. Hierin wordt het protocol voedingshygiëne gevolgd.

Indien het kind speciale voeding of medicijnen nodig heeft, dienen deze ook meegegeven te worden. Bij medicatie wordt het medicijnprotocol gevolgd.

3.3 Veiligheid

Een veilige omgeving voor de kinderen is van groot belang. De kinderen moeten veilig kunnen spelen. Dit geldt natuurlijk zowel voor binnenshuis spelen als voor buitenshuis spelen. Onder het buitenshuis spelen verstaan wij ook het halen en brengen van en naar de scholen de Dorpsschool, de Rythmeen en de Looschool en eventueel scholen in de omliggende dorpen). De pedagogisch medewerkers brengen de kinderen via een vaste route (staat omschreven in de schoolmapjes) naar de scholen. Om 14.00 uur worden de kinderen weer opgehaald (ook via een vaste route) van de scholen. Met de scholen zijn afspraken gemaakt over een vaste plek voor de BSO-kinderen die gehaald moeten worden. De kinderen worden al naar gelang het aantal met de fiets, auto of lopend gebracht of opgehaald.

Onze buitenschoolse opvang is kindveilig ingericht, alles is uit het oogpunt van veiligheid zorgvuldig uitgezocht en geplaatst. Ook de stopcontacten zijn beveiligd en de elektrische apparaten zijn opgeborgen. Natuurlijk is ook het speelgoed aangepast aan de leeftijd van de BSO-kinderen. De buitenschoolse opvang heeft een risico-inventarisatie gemaakt, welke in ieder geval om het jaar of per risico wordt aangepast. Hiermee worden grote en kleine risico's onderkend en zo nodig maatregelen getroffen. Er wordt getracht de risico's te vermijden ofwel ze worden verholpen door een product/situatie te wijzigen, ofwel het gedrag te veranderen of gedrag aan te leren betreffende situaties van zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers.

Meubels, speeltoestellen, brandtoestellen enz. worden regelmatig gecontroleerd. Materialen die stuk zijn worden verwijderd van de groep ofwel aangeduid dat deze niet meer gebruikt kunnen worden. Deze materialen worden met regelmaat gemaakt ofwel vervangen. Wij hechten veel waarde aan een complete inrichting en verzorgde materialen.

Helaas kunnen ongevallen niet altijd voorkomen worden denkend aan bijvoorbeeld vallen, botsen en stoten. Zijn er ongevallen dan worden deze geregistreerd en met elkaar besproken.

Voor de veiligheid zijn voor de aanpak werkafspraken/huisregels vastgelegd per ruimte.

Als onderdeel van veiligheid is er dagelijks een achterwachting. Als (bij uitzondering) slechts één beroepskracht aanwezig is in het Kindcentrum dan kan telefonisch of per app. een beschikbare volwassene binnen maximaal vijftien minuten aanwezig zijn. Verder is tijdens de openingsuren minimaal één volwassene aanwezig die in het bezit is van een kinderdiploma EHBO en BHV. Kinderopvang Bathmen hanteert voor de Wet het protocol Kindermishandeling conform de Wet Kinderopvang in de dagelijkse praktijk. Het protocol wordt jaarlijks doorgenomen met de pedagogisch medewerker en getekend voor gezien. (Zie veiligheid- en gezondheidsbeleid)

3.4 Kinderen met een beperking

Een kind met een beperking kan in principe worden opgevangen. Het kan gaan om kinderen met allerlei soorten beperkingen. Kinderen met ziektes die extra zorg nodig hebben, kinderen met handicaps of kinderen met sociaal-emotionele problemen. Voor de plaatsing wordt individueel bekeken welke mogelijkheden er zijn. Tijdens de opvang staat namelijk voorop dat het kind in combinatie met eventuele therapieën van professionals van buiten, voldoende aangereikt krijgt om zich goed te kunnen ontwikkelen in de groep. Het contact en afstemming tussen ouder(s) en de pedagogisch medewerkers is van belang en dat daarbij het bewaken van de extra zorg voor het individuele kind geen belemmering vormt voor de begeleiding van de andere aanwezige kinderen op de groep.

4 Het overbrengen van waarden en normen.

4.1 Inleiding

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen een zeer belangrijke rol. Een aantal specifieke thema's binnen de waarden en normen zijn: regels, belonen en straffen en het omgaan met "andere" mensen.

Verschillende samenlevingen hebben verschillende waarden en normen. Een globale overeenstemming tussen ouder(s) en de buitenschoolse opvang met betrekking tot waarden en normen is erg belangrijk. Kinderopvang Bathmen onderschrijft voor haar medewerkers de beroepscode van de Kinderopvang. <https://www.fnv.nl/getmedia/c52b8ee4-10a9-4a64-ae1c-1e4f3cade5dc/beroepscode-kinderopvang.pdf>

4.2 Regels

Voor verschillende situaties binnen de opvang gelden regels. Kinderen hebben behoefte aan grenzen. Regels kunnen daarbij helpen. Regels scheppen duidelijkheid en geven grenzen aan van wat wel en niet toelaatbaar is. Het is belangrijk om de regels consequent toe te passen, aangepast aan de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind. Kinderen hebben recht op uitleg, waarom de regels er zijn en hoe ze toe te passen.

4.3 Belonen en straffen

Belonen is effectiever dan straffen. De pedagogisch medewerker kan een kind belonen door te laten weten dat ze bepaald gedrag waardeert. Dit gebeurt niet door snoep of andere materiële middelen, maar door een knuffel, een aai over de bol of door samen iets leuks te gaan doen. Overtreding van regels kan en mag soms tot straf leiden. Een maatregel om aan te geven dat er grenzen zijn overschreden. Als bijvoorbeeld het negeren van ongewenst gedrag uiteindelijk niet leidt tot verbetering van dat gedrag, spreekt de pedagogisch medewerker het kind hierop aan. Zij legt dan aan het kind uit welk gedrag ongewenst is en waarom. De pedagogisch medewerker laat in dat geval duidelijk afkeuring blijken over **het gedrag** en niet over het kind als persoon. Als er sancties genomen worden, moeten dat sancties zijn die ook waar gemaakt (kunnen) worden, door het kind bijvoorbeeld apart te zetten of dat verhaaltje niet voor te lezen. Ook dit moet natuurlijk weer aangepast worden aan de leeftijd van het kind. **Welke sanctie er ook gebruikt wordt, er mag nooit gebruik worden gemaakt van lichamelijk of psychisch geweld.**

Het is niet juist lang "professioneel" boos te blijven, het conflict wordt na een poosje afgesloten door erover te praten (wel weer op niveau natuurlijk) en het weer bij te leggen.

4.4 Omgaan met diversiteit

Geen rekening houden met diversiteit. Diversiteit herkennen en erkennen, i.p.v. iedereen gelijk willen behandelen. Het zijn niet de verschillen op zich die problemen veroorzaken, maar de manier waarop we met die verschillen omgaan. Om daar als pedagogisch medewerker aan te werken is het ook nodig om de diversiteit te herkennen en te erkennen. Individualiseren betekent dus rekening houden met de individuele verschillen van het kind. Elk kind geven wat het nodig heeft, zal immers precies betekenen dat we de kinderen net niet

gelijk behandelen. Het uitgangspunt is dat iedereen gelijk behandeld wordt, houdt immers geen rekening met bestaande, reële verschillen. Dat kan leiden tot onbedoelde, discriminerende handelingen. (Vandenbroeck, M, M)

Het is daarom belangrijk dat de kinderen op een positieve manier omgaan met anderen. Ook met de diversiteit binnen ons Kindcentrum, bijvoorbeeld mensen met een handicap, met een andere cultuur, levensstijl, religie of politieke overtuiging. Het accent ligt daarbij op respect, de ander in zijn waarde laten en de ruimte geven.

De pedagogisch medewerker probeert dit te stimuleren door zelf het goede voorbeeld te geven, erover te praten en uitleg te geven. Het uitgangspunt hierbij is dat kennis over de ander een voorwaarde is voor respect en acceptatie. Ook dit draagt bij aan een positieve sociale ontwikkeling.

4.4.1 Rolpatronen

Men moet in eerste instantie ieder kind als kind bejegenen. Rollen en rolpatronen dienen niet van tevoren vast te liggen. Het is daarom belangrijk dat jongens en meisjes dezelfde keuzemogelijkheden krijgen.

4.5 Omgaan met emoties

Het is belangrijk om kinderen te leren omgaan met hun emoties. Kinderen die hun emoties uiten, kunnen hun gevoelens vaak beter verwerken. Het is de bedoeling dat ze deze emoties tonen op een zodanige manier dat het anderen niet kwetst.

De pedagogisch medewerker neemt de emoties serieus en praat erover, zodat het kind ook werkelijk die emotie kan uiten die het voelt. Emoties kunnen door een kind op verschillende manieren getoond worden bijvoorbeeld door verdrietig zijn, te schoppen, te slaan of in hun 'schulp' te kruipen, of boos te zijn. Naast deze emoties kan een kind ook angstig zijn.

Angst is een hanteerbare emotie. De pedagogisch medewerker zal angst begeleiden, aangepast aan de leeftijd en de situatie. Bijvoorbeeld als een kind bang is voor een hond, zal de pedagogisch medewerker(ster) eerst proberen het kind langs de hond te laten lopen. Dan samen met het kind de hond aaien enz. Uiteindelijk is het de bedoeling dat het kind zijn angst probeert te overwinnen.

Veel kinderen beschikken over een uitgesproken fantasie en een sterk voorstellingsvermogen. Die fantasie kan leuke beelden oproepen, zoals de goede fee die het kind 'omtovert tot een mooie prinses', maar ook enge beelden. De goede fee verandert plotseling in een grote boze heks. In beide gevallen is de heks of fee levensecht voor je kind. Angsten ten gevolge van deze eigen levendige fantasie, kunnen voorkomen vanaf ongeveer 3 jaar. Het hoogtepunt ligt tussen de 4 en 5 jaar. Kinderen hebben op die leeftijd al heel wat beelden en herinneringen in hun hersens opgeslagen, die ze kunnen oproepen en waar ze door 'overspoeld' kunnen worden. Vanaf 6 jaar is het denkvermogen zover ontwikkeld, dat hij scheiding kan maken tussen werkelijkheid en fantasie.

Kinderen zullen ook moeten leren omgaan met hun boosheid, slaan, schoppen en in hun schulp te kruipen. Alle kinderen tonen wel eens een van deze emoties om wat voor reden dan ook. Het is dan niet de bedoeling om het kind direct op zijn boosheid/emoties aan te spreken. De pedagogisch medewerker laat kinderen eerst uitzaden, negeert het kind, of leidt het af. Als het kind gekalmeerd is praat de pedagogisch medewerker met het kind over de situatie, aangepast aan het niveau van het kind. Het is goed om dat gesprek af te sluiten met bijvoorbeeld een positieve opmerking, om te laten merken dat men niet boos is en nog steeds van het kind houdt.

5 Accommodatie en pedagogisch maatwerk

5.1 Inleiding

De buitenschoolse opvang vindt plaats in een daarvoor speciaal gebouwd/verbouwd accommodatie. Het is belangrijk dat de inrichting en toepassing van de groepsruimten zoals leefruimte en buitenruimte volgens de norm worden gebruikt, zodat de kinderen elkaar kunnen ontmoeten, veilig kunnen leren en de pedagogisch medewerkers zich prettig en op een verantwoorde manier zich kunnen bewegen in de groep, slaapkamer en buitenruimten. Daarbij wordt rekening gehouden met pedagogisch maatwerk volgens de Wet Kinderopvang, zoals de BKR-regeling, maximaal 3 uur per dag afwijking, mentorschap, beleidsmedewerker, pedagogische coach en opleidingsplan.

5.2 Verdeling van de groepen

Binnen de buitenschoolse opvang “de Schatkist” wordt een fijne sfeer gecreëerd, waarin kinderen zich thuis voelen. We bieden veiligheid, vertrouwen in eigen kunnen, voor zichzelf opkomen, respect ontwikkelen voor zichzelf en anderen, zelfstandig en sociaalvaardig zijn, leren spelen en delen met andere kinderen en het ontdekken van eigen en andere grenzen. Er wordt natuurlijk pret gemaakt want een kind met plezier ontwikkelt zich goed. In onze individuele ontwikkelingsgerichte visie past een horizontale groepsindeling, omdat wij zo in kunnen spelen op de individuele behoefte van de kinderen. Dit onderscheid biedt kinderen de mogelijkheid om in een individuele doorgaande ontwikkelingslijn zich te ontplooien in een voor hen naar leeftijd afgestemde uitdagende maar veilige omgeving. In de groepen staat gezelligheid en gezamenlijkheid centraal. Op vaste tijden gaan we samen aan tafel en wordt er gegeten, gedronken, voorgelezen en gekletst. Ook zijn er elke dag kleine activiteiten, zoals knutselen of bewegen. Samen met andere leeftijdsgenootjes spelen en de wereld om je heen spelenderwijs ontdekken. Er is daarbij volop aandacht voor motorische, cognitieve, de sociaal- emotionele ontwikkelingsgebieden.

5.3 Binnenruimte

De buitenschoolse opvang heeft de bovenverdieping van gebouw 1 en gebouw 2 aan de Looweg 23 tot haar beschikking. In totaal is in gebouw 1 de bruto vloeroppervlakte tweehonderddertig m² en in gebouw 2 is 150 m² beschikbaar. In groep zes het Atelier is nog eens vijfenzeventig m² beschikbaar. De 3 basisgroep(en) beschikken over ruimschoots het aantal m² welke als norm van 3,5 m² per kind gelden. De ruimtes zijn aantrekkelijk, overzichtelijk, veilig ingericht, hebben een goede akoestiek, Co2 meting, zijn voorzien van voldoende meubilair en spelmaterialen naar gelang het aantal kinderen en de leeftijd van de kinderen. Het spelmateriaal is divers en afgestemd op de verschillende ontwikkelingsgebieden, op alleen- en samenspel en rust en privacy. Bij het kopen van materialen wordt aandacht besteedt aan de veiligheid en de ARBO-omstandigheden. Van de binnenruimtes wordt een risico- en gezondheidsinventarisatie en schoonmaakschema gemaakt en wordt er steeds een balans gezocht tussen de noodzakelijke veiligheid en de al even noodzakelijke uitdagingen voor de kinderen. Pedagogisch medewerkers leren kinderen om te gaan met de risico's die ze aankunnen

5.3 Buitenruimte

De buitenruimte van onze buitenschoolse opvang heeft een hele ruime opgezette speelplaats waarvan een gedeelte overdekt is. In de zomer kunnen er zonnezeilen worden opgehangen ter bescherming van de zon. Er is ongeveer tien m² speelruimte beschikbaar per kind. De wettelijke norm is drie meter. Bij het tweede pand is een groot openbaar speelterrein van driehonderd m². Op de speelplaats liggen o.a. harde en zachte bestrating zoals tegels en gras en staat er een Pipowagen, een glijbaan, trampoline, buitenkeuken, een picknickbank een zandbank, en groen zoals struiken bomen en een moestuinbakken.

Het gehele buitenterrein is omheind. Daarnaast gaan we met de BSO-kinderen regelmatig op stap naar het bos of bezoeken de speelterreinen in Bathmen.

Van de buitenruimte wordt jaarlijks een risico- en een gezondheids-inventarisatie gemaakt en wordt er steeds een balans gezocht tussen de noodzakelijke veiligheid en de al even noodzakelijke uitdagingen voor de kinderen. Pedagogisch medewerkers leren kinderen om te gaan met de risico's die ze aankunnen.

5.4 Groepsgrootte en Beroepskracht-Kind-Ratio

In de buitenschoolse opvang wordt dagelijks aandacht besteed aan de Beroepskracht-Kind-Ratio (BKR). <http://1ratio.nl/bkr/#/> Deze is verwerkt in ons planningsysteem Kidsvion. De kinderen worden opgevangen in 3 basisgroepen met een maximum van 20 kinderen. Op de bovenverdieping van gebouw 1 en het gehele gebouw 2 van het Kindcentrum is er plaats voor 70 kinderen die opgevangen kunnen worden in drie basisgroepen. Dit zijn gezellige en veilige ruimten volgens de normen van de Wet. Een van de ruimten is ingericht als “het Atelier” Per 3 basisgroepen zitten er maximaal 20 kinderen.

De groepssamenstelling is horizontaal en op de rustige dagen zoals woensdag- en vrijdagmiddagverticaal. De kinderen zijn onderverdeeld in een eigen basisgroep met leeftijdsgenootjes. In het gebouw 1 verblijven de jongste kinderen van 4 tot 7 jaar en in gebouw 2 verblijven twee basisgroepen van 7 tot 9 jaar en van 9 tot 13 jaar. Laatstgenoemde basisgroep kunnen beiden gebruik maken van “Het Atelier”.

Ouder(s) zijn op de hoogte in welke basisgroep hun kind verblijft en geven hiervoor schriftelijk per mail toestemming aan de leidinggevende.

Bij aanvraag van de ouder(s) voor een extra (dag)delen wordt gekeken naar een plek op de eigen basisgroep en als de BKR dat niet toelaat, wordt dit aangegeven aan de ouder(s) en geven zij hiervoor schriftelijk toestemming.

Soms verlaten de kinderen tijdelijk de basisgroep bij (spel)activiteiten, denkend hierbij aan een groep kinderen van bijvoorbeeld dezelfde leeftijd, ofwel voor dezelfde (buiten) activiteit. Er is dan echter geen sprake van een tweede basisgroep, omdat het kind slechts tijdelijk in een andere ruimte verblijft en blijft de BKR als voorafgaand aan de activiteit.

De pedagogisch medewerker worden door de leidinggevende dagelijks ondersteund in hun werkzaamheden. Daarnaast worden extra taakuren uitgevoerd door een pedagogisch medewerker welke boventallig staat ingeroosterd. De ondersteuning bestaat uit het verbeteren ofwel ondersteunen van de werkzaamheden. Beleid wordt in samenspraak geformuleerd en geïmplementeerd. Ook de planning wordt door de leidinggevendens gecoördineerd, zodat pedagogisch medewerker zoveel mogelijk aandacht aan de kinderen kan geven.

5.5 Afwijken 3 uur per dag Beroepskracht-Kind-Ratio

De pedagogisch medewerker zijn bij het brengen en halen zoveel mogelijk aanwezig, zodat ouder(s) één en dezelfde aanspreekpersoon hebben.

Dit om voldoende aandacht te besteden aan de overdracht naar ouder(s) tijdens de breng- en haaltijden en hiermee kwaliteit te bieden aan het kind en zijn ouder(s). Daarbij vinden wij het belangrijk dat er bij de start van de dag en het einde van de opvang een bijna voltallige bezetting aanwezig is. Kinderopvang Bathmen houdt hierbij rekening met maximaal 3 uur per dag afwijking van de 3 uren-regeling, de maximaal een half uur per dag gedurende voor en na de dagelijkse schooltijd en de vrije middagen van de basisschool met een grens van ten minste de helft van de het aantal vereiste Beroepskracht Kind-Ratio De regeling is per dag bijgevoegd in Bijlage 10.1.

5.6 Elk kind een mentor

De kinderen verblijven in een vaste groep en zijn gekoppeld aan vaste pedagogisch medewerkers. Daarnaast heeft het kind een mentor (veelal), de vaste pedagogisch medewerker die het kind in de ontwikkeling volgt, begeleidt, registreert en de aanspreekpersoon is naar één van de ouder(s). Ouder(s) zijn hiervan mondeling op de hoogte gesteld bij de aanvang van de opvang BSO of wisseling van opvangdagen en het mentorschap staat geregistreerd in Kidsvision en op het ouderportal van KidsKconnect.

Er zijn daarnaast ook concrete taken toebedeeld aan het mentorschap die zorgen dragen voor een gecoördineerde opvang rondom het kind. De werkwijze staat beschreven in het Protocol Mentorschap en is onderdeel van handelen van de pedagogisch medewerkers.

Foto's en namen van de pedagogisch medewerkers(mentor) staan in het ouderportal KidsKconnect.

5.7 Structureel volgen van de ontwikkeling

De overgang van de kinderopvang naar de buitenschoolse opvang wordt door de mentor van het kinderdagverblijf en de nieuwe mentor van de buitenschoolse opvang in een zogenaamde warme (mondelling) overdracht besproken, door middel van het overdragen van de gegevens uit het volgsysteem KIIJK! Voor de overdracht wordt door de leidinggevende bij het eindgesprek toestemming gevraagd.

De pedagogische medewerker kent en volgt de individuele ontwikkeling en achtergrond van uw kind en heeft hierdoor een goede band. Kinderen zijn wisselend in hun ontwikkelingstempo. Ze gaan dan weer ineens met sprongen vooruit en staan dan weer een poosje stil of vallen even terug in hun ontwikkeling. Daarnaast worden de kinderen op de buitenschoolse opvang minder uren opgevangen. We beschouwen de buitenschoolse opvanguren dan ook voornamelijk als vrijetijdsuren van de kinderen, waarbij spelenderwijs de wereld wordt ontdekt. Mocht de individuele ontwikkeling vragen om interventies dan wordt een stimuleringsplan opgesteld en eventueel het kind volgsysteem KIIJK! gebruikt en met u als ouder(s) besproken. En indien gewenst is er overleg met scholen na toestemming van ouder(s)

Soms hebben kinderen extra ondersteuning nodig en hiervoor biedt Kinderopvang Bathmen extra aandacht en begeleiding, mogelijk ondersteunt door derden van bijvoorbeeld Sine Limite of Centrum, Jeugd en Gezin. Kinderopvang Bathmen gebruikt het opgestelde ondersteuningsoverzicht van Sine Limite. www.sinelimite.nl

5.8 Beleidsmedewerker en pedagogisch coach

5.8.1 De functie pedagogische beleidsmedewerker/pedagogische coach

Per 1 januari 2020 wordt de inzet van een nieuwe functie van beleidsmedewerker/pedagogisch coach in de Kinderopvang geïntroduceerd. De cao-partijen hebben hiervoor nieuwe functiebeschrijvingen en kwaliteitseisen gemaakt, welke staan in de cao Kinderopvang.

De wetgever heeft ruimte gelaten voor de vele verschillende organisaties om te kiezen of de functie wel of niet gesplitst wordt. Er zijn voor de kinderopvang 3 mogelijke varianten te weten functie pedagogisch beleidsmedewerker, pedagogisch beleidsmedewerker/coach en 3 functie pedagogisch coach.

Hiermee zijn de kaders gelegd, maar niet de invulling van de functies zoals wensen van de organisatie en het team, de mogelijkheden en de onmogelijkheden, valkuilen en knelpunten. Er is landelijk veel verwarring over de invulling van de pedagogisch beleidsmedewerker en de pedagogische coach. Dit komt door de late invulling van de wetgever en hiermee het niet op tijd op orde hebben voor het werkveld. Ook worden de functiebenamingen door elkaar heen worden gehaald en hierdoor de invulling van de functie verschillend wordt opgevat. Dit is bijvoorbeeld te zien in vacatures met verschillende profielen en functieomschrijvingen. Daarnaast is op te merken dat de positie van coaches een keuze is die afhangt van de kwaliteiten of uitvoering van de medewerker en de organisatie. De tijd zal het leren hoe de functie(s) landelijk worden uitgerold, uitgekristalliseerd en waarschijnlijk worden bijgesteld. Rijst dus de vraag: Hoe gaat Kinderopvang Bathmen de hiërarchische functie (s)/rol transparant inzetten, zodat de pedagogisch medewerker(s) en de organisatie in hun "Kracht komen te staan" om kwalitatieve kinderopvang te bieden.

5.8.1.1 Wat valt er te kiezen

Met drie functies en de daarbij horende functieomschrijvingen (FCB, 2018) hebben we mee te maken:

Pedagogisch Beleidsmedewerker:

- Deze functie valt onder de functiebeschrijving Beleids- of Stafmedewerker B (cao-kinderopvang, 2018)

Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach

- Deze functie valt beiden onder de functiebeschrijving en [kwalificatie-eis voor pedagogisch beleidsmedewerker/coach](#)

Pedagogisch Coach

- Deze functie valt beiden onder de functiebeschrijving en [kwalificatie-eis voor pedagogisch beleidsmedewerker/coach](#)

5.8.1.2. Waarmee rekening te houden bij de invulling van de functie(s):

Voor de pedagogische beleidsmedewerkers die alleen beleidstaken uitvoeren gelden geen specifieke kwaliteitseisen, maar moet beschikken over een hbo werk- en denkniveau. Voor Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach en Pedagogisch Coach gelden dezelfde functie-eisen, terwijl daar ook beleidsmedewerker wordt genoemd! Daarnaast kiezen de branche- erkende

scholingen in hun scholingsaanbod voor Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach of alleen voor de benaming Pedagogisch Coach. Verwarrend en op voorhand niet transparant! Terug naar de kern waar het om draait: “Kwaliteit op de werkvloer” en aan welke kwaliteitsdoelen (Cao Kinderopvang, 2018) moet Kinderopvang Bathmen voldoen.

Voor pedagogische coaching geldt een goede pedagogische basis zoals:

- Kennis van pedagogiek kinderopvang 0-13 jaar, waaronder de vier pedagogische doelen van Riksen Walraven en de pedagogische kaders kinderopvang;
- Kennis van de zes interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie, praten & uitleggen, structuur & continuïteit, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties;
- Kennis van verschillende pedagogische stromingen binnen de kinderopvang;
- Vaardigheid van vertalen pedagogisch beleidsplan naar pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerker;
- Kennis van en vaardigheid in observatietechnieken en registreren hiervan.

Voor coaching geldt:

- kent en beheerst verschillende gesprekstechnieken;
- is in staat tot het herkennen en erkennen van verschillende leerstijlen bij medewerkers;
- heeft kennis van en hanteert feedbackregels;
- kan ontwikkelingsgerichte feedback geven aan medewerkers;
- is in staat een vertrouwensband met medewerkers op te bouwen en te onderhouden;
- zet mogelijkheden en kwaliteiten van de medewerkers zo optimaal in;
- kan confronteren - een spiegel voorhouden;
- is in staat om op een transparante wijze medewerkers te coachen binnen een hiërarchische relatie;
- kan knelpunten en/of hiaten in de werkzaamheden, kennis en vaardigheden van pedagogisch medewerkers signaleren en kan coaching behoeften achterhalen;
- kan een (individueel/ groepsgericht) coachingsplan opstellen;
- weet hoe de kwaliteit van het functioneren van medewerkers te bewaken en dit te bespreken met de leidinggevende.

5.8.1.3 Hoe gaat Kinderopvang Bathmen de functies vormgeven?

Kinderopvangorganisaties kunnen kiezen voor twee aparte functies, of voor één functie waarin de medewerker beide rollen vervult. Kinderopvang Bathmen is een kleinschalige Kinderopvangorganisatie en daarom wordt om deze reden in eerste instantie gekozen voor de uitvoering van de combinatie Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach. Volgens de onderstaande regel moet de kinderopvang de functies faciliteren per 1 januari 2020. Per LKR-registratie x 50 uur en 10 uur x Fte per jaar met als peildatum januari worden voldaan. (Minister SZW, 2018)

De minimale berekening Kinderopvang Bathmen coaching en beleidsuren in 2021 zijn als volgt:

Peildatum 1 januari 2022

Beleidsmedewerker 2 x 50 uur=100 uur

Coaching minimaal 73,8 uur verdeeld over de pedagogisch medewerkers.

Binnen Kinderopvang Bathmen ontwikkelt de pedagogisch beleidsmedewerker het pedagogisch beleid. Het beleid kan breder zijn dan alleen het pedagogisch beleidsplan, het omvat al het beleid dat raakt aan de pedagogische praktijk. Daarnaast heeft de pedagogisch Beleidsmedewerker een taak bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere pedagogisch medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

De pedagogisch beleidsmedewerkers/ pedagogische coach draagt bij aan de kwaliteit van de opvang en heeft dus twee belangrijke taken. Ze houdt zich enerzijds bezig met de ontwikkelingen invoering van het pedagogisch beleid. Anderzijds coacht ze pedagogisch medewerkers/coachee bij het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en de professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerker(s) Iedere pedagogisch medewerker ontvangt coaching, ook pedagogisch medewerkers met flexibele inzet.

Bij beleidsontwikkeling/ kwaliteitsverbetering en coaching van pedagogisch medewerker door de aanwezige pedagogische coach-beleidsmedewerker valt te denken aan: de pedagogisch visie, kernwaarden, pedagogisch handelen, VVE-beleid, communicatie, veiligheid en hygiëne, warme overdracht, ergonomische en pedagogische (deel) onderwerpen zoals uitvoeren van mentorschap, het volgen van het kind in een rijke- speel- leeromgeving. Het pedagogisch beleid wordt in samenspraak met de pedagogisch medewerker(s) geformuleerd en geïmplementeerd tijdens de vele overlegvormen, zoals bijvoorbeeld de Sunrisemeeting, Afterschoolmeeting, Memo's, VVE-overleg, BSO-overleg, team overleggen kwaliteit, MT-overleg, netwerkoverleggen Kinderopvang, Deventer pedagogische coach en zitting in de Stuurgroep VVE. Bij de coaching is het aanbod scholing een belangrijk onderdeel en worden de beroepskrachten geschoold op het gebied van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), kindvolgsysteem KIJK! scholing in spreken, schrijven en lezen, EHBO en pedagogische onderwerpen, zoals bijvoorbeeld een Rijke Speel- Leeromgeving, Rekenogen, Mindset laat kwaliteit groeien, Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong, Educatief partnerschap en Hoe bereid ik een peuter voor op de basisschool. Bij de scholing wordt gekeken naar de individuele ontwikkelingskansen van de beroepskracht(en). In deze Covid-19 periode is veelvuldig het medium Webinars of via teams een leeromgeving gecreëerd.

De pedagogische coach stimuleert pedagogisch medewerker(s) effectief en begeleidt hen in de kwaliteit van hun pedagogisch handelen. De pedagogisch medewerker wordt in haar "Kracht" gezet!

De rol van de pedagogische coach als gids en coach als geweten wordt hierbij ingezet. De ondersteuning van pedagogisch medewerkers kan o.a. bestaan uit het de vraag: Waar loop je tegen aan in je werk als pedagogisch medewerker? of wat wil jijzelf verbeteren als pedagogisch medewerker? De coach gaat aansluiten op de communicatielijnen van de pmér, wendbaar daarin opstellen, contact maken en verbinden, verwonderen, samenvatten en verifieer en stelt de vraag: Wat is het probleem? Wat is er aan de hand? Wie vragen en gevoelsvragen, de vraag achter de vraag enz. en hierop doorvragen met een leeghoofd. De pedagogische coach vraagt van de coachee betrokkenheid, vraag vanuit eigenaarschap en verantwoordelijkheid en commitment of de pedagogisch medewerker het wil oplossen vanuit power, verleden of door support te komen tot uitproberen en de wil om het op te lossen. Reflecteren en feedbackvragen worden ingezet. Net zoals de mogelijkheid van het opnemen van de gesprekken en het reflecteren hierop.

Alles met als uiteindelijk doel het verbeteren van pedagogische competenties, werkprocessen, werkafspraken en scholing.

De pedagogisch medewerkers worden structureel dagelijks en wekelijks bijgestaan in hun ontwikkeling. Daar waar mogelijk worden algemene voorkomende signalen omgezet naar (mogelijke) beleidsontwikkeling op micro-, meso- en macroniveau. Kinderopvang Bathmen voldoet ruim aan de minimale norm van beleidsontwikkeling en coaching van de pedagogisch medewerker en elke pedagogisch medewerker wordt in zijn werk gecoacht naar gelang individuele behoefte.

5.9. Scholingsplan

Kinderopvang heeft een actief Protocol Scholingsplan welke jaarlijks wordt opgesteld, uitgevoerd en door middel van coaching afgestemd wordt op het ontwikkelen van de competenties van de individuele pedagogisch medewerker(s) en in een continu proces wordt geëvalueerd. Behoeft aan scholing wordt opgesteld vanuit de kernwaarden van Kinderopvang Bathmen omschreven in de visie en de pedagogische doelstelling. In het plan staat vermeld de scholing die nodig is voor de wettelijke eisen voor kinderopvang, de extra VVE-eisen die gelden voor onze VVE-locatie en de scholingsonderdelen die niet wettelijk verplicht zijn, maar voortvloeien uit de visie van Kinderopvang Bathmen. In deze Covid-19 periode wordt het medium Webinars of Teams ingezet zodat er toch zo veel als mogelijk een lerende omgeving gecreëerd wordt. In het Scholingsplan worden de scholingsactiviteiten en aantallen omschreven. In een aparte bijlage wordt specifiek per pedagogisch medewerker de behaalde scholing vastgelegd. Laatstgenoemde is in het kader van de AVG alleen toegankelijk voor de GGD-inspectie in. Het Protocol Scholingsplan is onderdeel van het handelen van de pedagogisch medewerkers.

6 Het ouderbeleid

6.1 Onze visie op de relatie en samenwerking met ouder(s)

Een goed contact tussen elke ouder(s)/verzorger(s) is onmisbaar voor een goede, plezierige opvang en begeleiding van de kinderen.

Daarom hebben wij een apart ouderbeleid ontwikkeld, dat omschrijft op welke wijze de Kinderopvang Bathmen omgaat met ouder(s)/verzorger(s), maar ook beschrijft welke mogelijkheden ouder(s) hebben.

De visie op de relatie en samenwerking met de ouder(s) omvat de volgende punten:

- wat wij ouder(s) willen bieden;
- hoe wij de positie van ouder(s) zien;
- hoe wij met ouder(s) willen omgaan.

6.2 De doelstelling van het ouderbeleid

De doelstelling van het ouderbeleid is het omschrijven en optimaliseren van het contact tussen ouder(s), pedagogisch medewerkers en organisatie, waardoor het kind in veiligheid en geborgenheid opgevangen kan worden en zich optimaal kan ontwikkelen.

Met het vastleggen van het ouderbeleid heeft de Kinderopvang Bathmen een instrument om:

- zich te profileren zowel extern als intern naar de medewerkers;
- te sturen: het beleid geeft richtlijnen en sturing om te handelen;
- te laten toetsen waar de Kinderopvang Bathmen voor staat.

7 De dienstverlening aan ouder(s).

7.1 Onze visie op dienstverlening aan ouder(s)

Een goede kinderopvangvoorziening draagt bij aan de emancipatie van ouder(s) en bevordert de ontplooiing van zowel ouder(s) als kind.

- Wij erkennen het maatschappelijk belang van de voorziening kinderopvang als mogelijkheid voor ouder(s) om hun gezinstaken te combineren met werk, studie of eigen ontplooiing. Wij vinden het daarom belangrijk dat onze dienstverlening, binnen de grenzen van de organisatorische mogelijkheden en de pedagogische uitgangspunten, zoveel mogelijk aansluit bij en/ of ertoe bijdraagt dat ouder(s) werk en gezin kunnen (blijven) combineren;
- Wij erkennen de ouderlijke verantwoordelijkheid en het feit dat deze verantwoordelijkheid niet stopt bij de deur van de kinderopvang;
- Deze verantwoordelijkheid is niet alleen een juridisch recht; wij vinden het belangrijk dat ouder(s) deze ouderlijke verantwoordelijkheid ook binnen het kindercentrum als zodanig beleven en (mee)vormgeven.

7.2 Het beleid voor dienstverlening aan ouder(s).

Ouder(s) gaan op zoek naar verantwoorde en passende kinderopvang voor het kind, zodat men (parttime) kan blijven werken ofwel studeren.

De Kinderopvang Bathmen biedt professionele kinderopvang middels een buitenschoolse opvang en een kinderdagverblijf.

Wat wij ouder(s) willen bieden:

- een opvangmogelijkheid of een combinatie van opvangmogelijkheden voor hun kinderen gedurende de tijd dat zij (ouder(s) werken of studeren;
- deze opvangmogelijkheid moet qua omstandigheden; bereikbaarheid, openingstijden, groepssamenstelling enz., aansluiten binnen de grenzen van de organisatorische mogelijkheden en de pedagogische uitgangspunten van de Kinderopvang Bathmen;
- de opvang moet zodanig zijn ingericht (zowel letterlijk als figuurlijk) dat zij in vertrouwen en met een gerust hart hun kind kunnen overdragen ouderlijke verantwoordelijkheid, gedeelde zorg).

8 De samenwerking met ouder(s)

8.1 Onze visie op de samenwerking met ouder(s)

Een laagdrempelige samenwerking met de ouder(s) is van belang om het kind, een huiselijke en plezierige opvang te bieden op basis van wederzijds vertrouwen.

Ten aanzien van de diensten die wij verlenen beschouwen wij ouder(s) als afnemers van deze diensten.

Ten aanzien van de opvoeding en de verzorging van de aan ons toevertrouwde kinderen zien wij ouder(s) als partner in de opvoeding en verzorging.

Beide posities liggen in elkaars verlengde; voor de deur van het kindercentrum zijn ouder(s) klant, eenmaal binnen zijn ze de gebruikers en partners.

Naast kwaliteit van medewerkers heeft ouderbetrokkenheid een significant positief effect op het functioneren van het kind in de kinderopvang, op hun cognitief functioneren, hun prestaties en op hun werkhouding (Henderson & Mapp, 2002, Smit e.a., 2006).

Onder ouderbetrokkenheid verstaan wij: "Ouderbetrokkenheid is een gelijkwaardige en niet vrijblijvende samenwerking tussen ouder(s) en kinderopvang waarin ouder(s) en kinderopvang vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan de ontwikkeling van het kind (Vries, 2018) en ouder(s) en kinderopvang betrokken zijn bij de opvoeding thuis (Smit, 2012)".

In de relatie met ouder(s) betekent dat:

- Ouder (s) die overwegen om bij de Kinderopvang Bathmen kinderopvang af te nemen, zullen goed worden ingelicht over alle diensten die wij verlenen. Onder "goed" verstaan wij de pedagogische kwaliteiten, inhoudelijke kanten, de organisatorische mogelijkheden en het kostenaspect;
- Met klanten en gebruikers moet regelmatig afstemming plaatsvinden of het aanbod van kinderopvang (nog) goed is afgestemd op hun behoefte, voor zowel de pedagogische kwaliteiten inhoudelijke kanten, de organisatorische mogelijkheden als het kostenaspect;
- Ten aanzien van opvoeding, verzorging en opvang zien wij de relatie met ouder(s) als een samenwerkingsrelatie, waarin open communicatie en erkenning van elkaars positie de basis vormen;
- Wij erkennen in deze relatie het adviesrecht van ouder(s) op het bieden van verantwoorde kinderopvang; het pedagogisch beleid; voedingsaangelegenheden van algemene aard; het algemene beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid en gezondheid; de openingstijden; het beleid met betrekking tot spel- en ontwikkelingsactiviteiten; de klachtenbehandeling en wijziging van de prijs van kinderopvang.

8.2 Het beleid ten aanzien van de samenwerking met ouder(s)

De samenwerking met ouder(s) begint eigenlijk al vanaf het moment dat zij ervoor hebben gekozen om hun kind(eren) te laten opvangen middels onze buitenschoolse opvang. Tijdens het intakegesprek, wordt erover en weer belangrijke informatie uitgewisseld. De ouder(s) krijgen informatie over de werkwijze van de buitenschoolse opvang en de leidinggevende van de buitenschoolse opvang krijgt informatie over het/de op te vangen kind(eren). Dit laatste wordt ook vastgelegd in de map kindgegevens, die op de groepen liggen.

Hoe meer we weten over wat het kind thuis beleeft, des te beter we het kind kunnen begeleiden. Tijdens dit intakegesprek worden met de ouder(s) afspraken gemaakt om voor de start van de opvang een keer samen met het kind te komen kijken op de groep. Ouder(s) kunnen tijdens de intake zelf aangeven met welk tempo zij hun kinderen willen laten wennen. Dit geeft ouder(s) vertrouwen in de pedagogisch medewerker en daarmee groeit ook het vertrouwen van het kind.

Wij nemen ook tijdens de breng- en haalmomenten met ouder(s) de tijd, zodat informatie over en met het kind kan worden besproken ofwel worden gedeeld. In deze Covid-19 periode worden ouders voor het haalmoment via Konnect op de hoogte gebracht bij bijzonderheden, zodat aan de deur het moment wordt verkort.

Elk kind heeft een mentor en volgt het kind. De pedagogisch medewerker brengt in het wekelijkse BSO-overleg het welbevinden en de ontwikkeling in de Basiskenmerken (KIJK!): Betrokkenheid, de sociaal en emotionele ontwikkeling van het kind, in.

Een maand na plaatsing belt de mentor de ouder(s) voor een evaluatie van de opvang van hun kind.

Waar nodig hebben ouder(s) altijd de mogelijkheid om een oudergesprek aan te vragen. Ook wordt er, indien nodig, met ouder(s) contact gezocht door de mentor om bijzonderheden te delen en of om op één lijn te komen betreffende de verzorging, opvoeding, communicatie en gedrag.

In ieder geval is er een keer per jaar rond de verjaardag van het kind een (telefonisch) mentorcontact. Tijdens dit oudergesprek is er ook gelegenheid voor ouder(s) om aan te geven hoe zij de opvang ervaren en is er de mogelijkheid voor eventuele opmerkingen of ideeën over de buitenschoolseopvang Kinderopvang Bathmen heeft met regelmaat overleg met de basisscholen, middels e-mail, gesprekken over het aansluiten van de opvang, de doorgaande leerlijn van het kind en om de combinatie zorg en arbeid van ouder(s) te ondersteunen.

Naast mondelinge informatie en communicatie wordt er regelmatig nieuws op de website gezet met de wetenswaardigheden van de buitenschoolse opvang.

Oók worden ouder(s) frequent per ouderportal KidsKonnect geïnformeerd over wetenswaardigheden of dringende zaken op gebied van kinderopvang, opvoeding en dergelijke. Voor vragen en of bijzonderheden vanuit de ouder(s) zijn wij alle werkdagen per KidsKonnect, telefonisch en per mail bereikbaar.

9 Ouder(s) en inspraak Reglement

9.1 Onze visie op inspraak van ouder(s)

In het verlengde van de boven beschreven ouderbetrokkenheid is Kinderopvang Bathmen van mening dat inspraak van ouder(s) positief bijdraagt aan de kwaliteit en continuïteit van de opvang. Kinderopvang Bathmen vindt het dan ook van belang **dat elke ouder(s)** adviesrecht heeft gedurende de gehele opvangtijd bij de Kinderopvang Bathmen. Dit met als doel dat alle ouder(s) de gemeenschappelijke belangen van ouder(s) en kinderen kunnen uitspreken en behartigen. Inspraak van ouder(s) kan leiden tot een verhelderende kijk op diverse zaken en ook kan het een waardevolle aanvulling zijn op onze visie en werkwijze. Kinderopvang Bathmen geeft dit vorm door middel van een oudercommissie welke werkt volgens een reglement oudercommissie en een huishoudelijk reglement oudercommissie volgens de voorwaarden, gesteld in de Wet Kinderopvang.

Volgens de wet kunnen personeelsleden en leden van de directie geen lid zijn, ook niet indien zij ouder(s) zijn van een kind dat het kindercentrum bezoekt. Ook deze mening telt voor de Kinderopvang Bathmen en zal mondeling dan ook gevraagd worden. Echter bij een adviesrecht zal deze stem niet meetellen.

9.2 Het beleid ten aanzien van inspraak van ouder(s)

De Kinderopvang Bathmen hecht veel waarde aan de mening van ouder(s), zodat er professionele en hoogwaardige kinderopvang geboden kan worden.

Te allen tijde kunnen ouder(s) hun mening, gevraagd ofwel en ongevraagd, of hun zienswijze geven aan personeelsleden ofwel leidinggevenden. Dat kan in ieder geval bij de start. Tevens wordt minimaal één keer per jaar de dienstverlening met de ouder geëvalueerd door de leidinggevende. Bijzonderheden van de ouder(s)/verzorger(s) worden met desbetreffende medewerker direct besproken en later worden de punten in de personeelsvergaderingen doorgenomen en vertaald naar verbeterpunten. Er zal gekeken worden naar de haalbaarheid en meerwaarde van deze opmerkingen en daar waar mogelijk zal deze worden ingezet, zodat de dienstverlening verbeterd kan worden. Kinderopvang Bathmen heeft een oudercommissie en werkt volgens een vastgesteld reglement oudercommissie buitenschoolse opvang. De commissie kan haar eigen werkwijze bepalen en vastleggen. Dit is vastgelegd in een huishoudelijk reglement oudercommissie. De reglementen liggen ter inzage bij de houder en de oudercommissie. De houder geeft de commissie/ouder(s) informatie om hun taak uit te vervullen. De commissie kan vergaderen en overleggen over in de Wet vastgestelde aangelegenheden. De houder stelt in overleg vergaderruimte beschikbaar.

Het adviestermijn voor de oudercommissie bedraagt vier weken. De houder kan schriftelijk afwijken van een advies van de ouder(s) indien de Kinderopvang Bathmen kan aangeven dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet.

Ouder(s) worden door de oudercommissie op de hoogte gehouden over de onderwerpen die zijn besproken en welke ouder(s) zitting hebben in de oudercommissie.

In de relatie ouder(s) en de Kinderopvang Bathmen hebben ouder(s) in hoofdlijnen recht op informatie ten aanzien van:

- het pedagogisch beleid;
- de specifieke aanpak van hun kind;
- rapportage over de ontwikkeling van het kind;
- signalering van opvallende zaken bij het kind;

- hoe de dagelijkse pedagogisch medewerker/oudercontacten worden vormgegeven;
- personele bezetting en stagiaires op de groepen;
- veiligheid, gezondheid- en risico-inventarisatie;
- inzage inspectierapporten;
- spelontwikkeling activiteiten;
- voedingsaangelegenheden;
- openingstijden;
- privacybescherming.

Adviesrecht, dat wil zeggen ouder(s) kunnen kinderopvang Bathmen adviseren betreffende:

- het bieden van verantwoorde kinderopvang
- pedagogisch beleid;
- algemene voedingsaangelegenheden;
- algemeen beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid en gezondheid;
- spel- en ontwikkelingsactiviteiten;
- behandeling van klachten en klachtencommissie;
- wijzigingen van de prijs.

Instemmingsrecht, dat ouder(s) om toestemming wordt gevraagd bij;

- het inroepen van externe raadplegers (bijv. hulpverleners bij problemen met hun kind);
- participatie in observatieopdrachten van stagiaires;
- participatie in onderzoek- en stimuleringsprogramma's;
- voedings- en verzorgingsaspecten;
- zaken die mogelijk indruisen tegen cultuur en geloofsovertuiging van de ouder(s).

Mochten ouder(s) / verzorger(s) klachten hebben over de geboden dienstverlening en de klacht kan niet naar tevredenheid worden opgelost volgens het intern Klachtenreglement www.kinderopvangbathmen.nl (zie onder ouderlogin), dan kunnen ouder(s) terecht bij de landelijke geschillencommissie Kinderopvang (www.degeschillencommissie.nl) met als voorportaal een loket waar wordt geprobeerd de klacht eerst op te lossen met behulp van algemene en procedurele informatie, advies, bemiddeling of meditatiën. (Klachtenloket Kinderopvang (www.klachtenloket-kinderopvang.nl)).

10 Bijlagen

10.1 Bijlage 1

Afwijking 3 uursregeling Beroepskrachten Kind-Ratio per middag of hele dag

Tijdens de schoolweken van de Regio Noord wijkt de BSO van 14.30 uur-15.00 uur af van de BKR.

Indien er op beide BSO-groepen 1 pedagogisch medewerk(st)er is ingezet spelen de kinderen tijdens de afwijking samen bij voorkeur buiten onder toezicht van 1 van de pedagogisch medewerk(st)ers.

De pedagogisch medewerk(st)ers hebben afwisselend een kwartier pauze van 14.30 uur-14.45 uur en 14.45 uur-15.00 uur.

Bij studievrije dagen en tijdens schoolvakanties van de basisschool is de afwijking als volgt:

07.30 uur -08.00 uur (bij meer dan 10 kinderen)

10.00 uur -10.30 uur (ochtendpauze)

12.00 uur- 13.00 uur (lunchpauze)

14.30 uur -15.00 uur (middagpauze)

12 Literatuurlijst

Henderson, A. T. & Mapp, K.L. (2002). *New Wave of Evidence; The impact of School, Famil, and Community Connections on Student Achievement Aston*: SEDL'S National Center for family & Community Connections with Schools.

Smit, F., (2012) *Ouder(s) en school*. Amsterdam: SWP

Smit, F., Sluiter, R.& Driesen, G (2006). *Literatuurstudie ouderbetrokkenheid in internationaal perspectief*. Nijmegen: ITS-Radboud Universiteit.

Vries, P. de (2018) *Handboek Ouderbetrokkenheid 3.0*. Amersfoort: CPS.

Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Pley	01-02-2003		1
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Pley	01-09-2005		2
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Pey	01-01-2006		3
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Pley	12-09-2007		4
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Pley	07-01-2008		5
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Pley	05-02-2009		6
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Pley	20-04-2009		7
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Pley	10-06-2009		8
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Brunink	22-03-2010		9
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk	paraaf	Y. Brunink	22-02-2012		10
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk	paraaf	Y. Brunink	22-02-14		11
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Brunink	03-02-2015		12
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		Y. Brunink	05-04-2016		13
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk	paraaf	Y. Brunink	22-02-2017		14
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk	paraaf	Y. Brunink	22-02-18		15
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		D. Slinkman	03-06-2019		16
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		D. Slinkman	12-05-2020		17
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk		D. Slinkman	11-05-2021		18
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.
MT	G. Vonk					19
Auteur	goedkeuring	paraaf	autorisatie	datum geldigheidsverklaring	revisie datum nr.	versie nr.